

Համախմբված Ֆինանսական Հաշվետվություններին Կից Ծանոթագրություններ 30.06.15թ. դրությամբ

1 ***Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ***

«ԱԿԲ ԿԻԵՊԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ («Բանկ») հանր Սպյո կազմակերպությունն է։ Խումբը բաղկացած է Բանկից և դրա դուստր կազմակերպություններից («Խումբ»)։

«ԱԿԲ ԿԻԵՊԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն և հիմնվել է 1995թ. Գ3-ում, որպես կոոպերատիվ բանկ կոլեկտիվ սեփականության հիմունքներով և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն սկսած 2006թ. սեպտեմբերից։ Բանկը գործում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀԳ) օրենսդրության համաձայն։ Բանկը գրանցվել է 1998թ. փետրվարի 17-ին ԳՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ԳՀ ԿԲ) կողմից N70 արտոնագրային համարով։

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ԳՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկվան գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժուպային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը։ Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, իսկ թվով 56 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում և տարբեր շրջաններում։ Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Բայրոնի 1 փող., Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն։ Բանկն 30.06.15թ դրությամբ ունի 1221 աշխատող։

Բանկի դուստր կազմակերպություններն են՝ «ԱԳԲ ԼԻԶԻՆԳ» ՓԲԸ և «ԱԿԲ ԲՈՂՑ» ՍՊԸ։

«ԱԳԲ ԼԻԶԻՆԳ» Վարկային կազմակերպությունը հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն և հիմնվել է 2003թ. Գ3-ում։ Կազմակերպությունը իրականացնում է ֆինանսական լիզինգի գծով գործառնություններ, ինչպես նաև մատուցում է ֆինանսական խորհրդատվություն և այլ ֆինանսական ծառայություններ։ Կազմակերպությունը գործում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ԳՀ) օրենսդրության համաձայն և գրանցվել է 2003թ. ապրիլի 23-ին ԳՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ԳՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով։ Բանկի ներդրումը «ԱԳԲ ԼԻԶԻՆԳ» Վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ում կազմում է 54%։

«ԱԿԲ ԲՈՂԳ» ՍՊԸ-ն հիմնվել է 2004թ. Գ3-ում։ Կազմակերպությունը ծավալում է ապահովագրական գծով ներդրողական գործունեություն։ Կազմակերպությունը գործում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ԳՀ) օրենսդրության համաձայն և գրանցվել է 2004թ. Խուլիսի 29-ին ԳՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ԳՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով։ Չայայած այն հանգամանքին, որ Բանկի ներդրումը «ԱԿԲ ԲՈՂԳ» ՍՊԸ-ում կազմում է 40%, համաձայն ԳՀՍՍ 27-ի այլ համաքվել է դուստր կազմակերպություն և համախմբվել այս ֆինանսական հաշվետվություններում։

«ԱԿԲ ԿԻԵՊԻՏ ԱՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն կատարել է ներդրում «ԱՄՈՒՂԻ-ԱԿԲ ԱՍԵՅ ՍԵՆԵՅՍԵՆԹ» ՓԲԸ ու։ «ԱՄՈՒՂԻ-ԱԿԲ ԱՍԵՅ ՍԵՆԵՅՍԵՆԹ» ՓԲԸ-ն հիմնվել է 11.10.2013թ.-ին : «ԱՄՈՒՂԻ-ԱԿԲ ԱՍԵՅ ՍԵՆԵՅՍԵՆԹ» ՓԲԸ-ը ԳՀ ԿԲ տրված Թիվ 0002 Լիցենզիայի հիման վրա իրականացնում է ներդրումային ֆորդերի կապակցում գործունեություն։ «ԱՄՈՒՂԻ-ԱԿԲ ԱՍԵՅ ՍԵՆԵՅՍԵՆԹ» ՓԲԸ-ի իմնադիրներն են «ԱԿԲ ԱԿԵՊԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ը՝ 49% և ֆինանիական «Ամուրի» ԲԸ-ը՝ 51%մասնակցությամբ։ Համաձայն ԳՀՍՍ 28-ի Բանկի կատարած ներդրումը համարվել է ներդրում ստացիացված կազմակերպությունում և ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվել է առանձին տողով։

2 ***Գործարար միջավայր***

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները։ Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում։ Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին։ Դետազև տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտ տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկախությանը, կենտրոնացված տնտեսական հենքով :

ԳՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վերաբարացում հանգեցրել է արևելքից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է կախվածության մեջ։ Հանքահանումային ապարքների միջազգային գների անկումն աճումը, անորոշությունները՝ պայմանավորված ուղղորակ կապիտալ ներդրումների ներդրված հնամադրություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև հանրի վիճակի վերաբարացման։ Այնուամենայնիվ, քանի որչե այս անորոշություններում անկա դատություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ հանրի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա։

Դետևաբար, հանրի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հեմարվող ազդեցությամբ։

3 ***Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը***

3.1 ***Համապատասխանությունը***

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՍՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհուրդի (ՀՀՍՍԽ) կողմից և Սելենաբաժնետրուցների հաստատված ֆինանսական Հաշվետվությունների Սելենաբաժնետրուցների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ)։

3.2 ***Հավիան հիմքերը***

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև կամեաքի համար մասնաշեի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք իրական արժեք հեմարվող չէ որոշել։ Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են անորոշացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերազանհատված գումարով։

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Խմբի գործառնական արժույթը դա այն իրական և տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Խումբը։ Խմբի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ԳՀ դրամ), քանի որ այն արժույթն է (ապագայն չլեքավոլ արտադրում և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրարարժույթությունների տնտեսական բովանդակությունը։ Խումբը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ԳՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան։ Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Խմբի հաշվառման զրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ից հիմնապատասխանեցնելու մասատով։ Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ԳՀ դրամով՝ հաշվառների ջնադրությամբ։ ԳՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ։

3.3 ***Վերադասակարգում***

Ամիրաժեշտության դեպքում համարելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համարելիությունն ապահովելու նպատակով։

3.4 ***Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ***

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2010թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք իրապարսկվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀԳՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Սելենաբաժնան Հանճանաժողովի («ՀԳԻ») կողմից։ Այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք ունեցել են ազդեցություն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ներկայացած են ստորև.

ԳՀՍՍ 7 (Փոփոխություն) «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն»

Փոփոխությունը մանրամասնորեն պարզաբանում է, որ որպես ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսք կարող է դասակարգվել միայն այն ծախսը, որի արդյունքում ակտիվ է ճանաչվում։ ԳՀՍՍ 7 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

ԳՀՍՍ 17 (Փոփոխություն) «Կառնակալություն»

ԳՀՍՍ 17-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ, երբ վարձակալությունը ներառում է և հող, և շինություններ, կազմակերպությունը յուրաքանչյուր տարի դասակարգում գնահատում է որպես ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն առանձին-առանձին համաձայն ԳՀՍՍ 17 ստանդարտի 7-13 պարբերություններում նշված ընդհանուր դրույթների։ ԳՀՍՍ 17 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

3.5 ***Խմբի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ***

Սույն ֆինանսական հաշվտվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել։ Խումբը վարձաժանեռ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը։ Դեկավարությունը կամխառնում է, որ Սոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն՝ Խմբի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվանից հետո առաջիկա ժամանակաշրջանում։ Այս պահին ղեկավարությամբ գնահատմամբ դրանք հնարավոր ազդեցությունը Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա եական չի կարող լինել։

ԳՀՍՍ 32 (Փոփոխություն). Ֆինանսական գործիքներ-ներկայացումես – թողարկված իրավունքների դասակարգում.

Փոփոխությունը ճշգրտում է ԳՀՍՍ 32 Ֆինանսական գործիքներ-ներկայացումե-ը սահմանելով, որ արտաժողովով արտահայտված կապիտալի գործիքների ձեռքբերման իրավունքները, օպցիոնները կամ վարանները հանդիսանում են (ոչ ծանցյալ) սեփական կապիտալի գործիքներ այն դեպքում, երբ կազմակերպությունը այդ իրավունքները, օպցիոնները կամ վարանները տեղաբաշխում է առևա բաժնետերերի մեջ իրենց բաժնեմասերի դասերին համապատասխան և համամասնորեն։ Եակխբան փոփոխությունը արտարժույթով արտահայտված իրավունքները չէին դասակարգվում որպես կապիտալի գործիքներ, այլ պահանջվում էր դրանք հաշվառել որպես անճացյալ ֆինանսական գործիքներ։ ԳՀՍՍ 32 (Փոփոխություն)՝ը կիրառվում է հետընթաց 2010թ. փետրվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանի համար։

ՖՀՍՍ4 (IFRIC)19. Ֆինանսական պարտավորությունների մարումը կապիտալի գործիքներով

Մեկնաբանությունը պարզաբանում է ընկերության կողմից հաշվապահական հաշվառման վարումն այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորության պայմանները վերաբանակցվում են և հանգեցնում են նրան, որ ընկերությունը թողարկում է կապիտալի գործիքներ կազմակերպության կրեդիտորին ֆինանսական պարտավորություն անձորդությամբ կամ մասամբ մարելու նպատակով, Այն պահանջում է, որպեսզի օգուտը կամ վնասը ճանաչվեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, որը չափվում է ֆինանսական պարտավորության մնացորդային արժեքի և թողարկված կապիտալ գործիքների իրական արժեքի տարբերությամբ։ Եթե թողարկված կապիտալ գործիքների իրական արժեքն չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ապա կապիտալի գործիքները պետք է չափվեն մարված ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի չափով։ Չի ակնկալվում, որ այն մեկնաբանության կիրառումը կազդի Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա։

ՖՀՍՍ 1 (փոփոխություն) Սահմանափակ ազատում համեմատելի ՖՀՍՍ 7-ից. Բացահայտումներ առաջին անգամ կիրառողների համար

ԳՀՍՍ 1-ում կատարված փոփոխությունը թույլ է տալիս այն առաջին անգամ կիրառողներին ազատվել այն համարելիներից, որոնք հասանելի են նրանց, ունեյր արդեն օգտագործում են ՖՀՍՍ-ները բարելարումներ ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ բացահայտումները (ՖՀՍՍ 7 փոփոխություններ) առաջին անգամ կիրառելիս։ Ուժի մեջ է 2010թ. Խուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար։

ՖՀՍՍ 7 (փոփոխություններ) Ֆինանսական ակտիվների փոխանցում

Փոփոխության նպատակն է օգնել ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողների գնահատելու ֆինանսական ակտիվների գծով բարդ փոխանցումների ռիսկայնությունը և այս ռիսկերի ազդեցությունը կազմակերպության ֆինանսական վիճակի վրա։
Դիտանցվող լրացուցիչ բացախառուները գնահատելան են տեղեկատվության տրամադրման համար, որոնք բույլ են տալիս օգտագործողներին

Հավակնավ ոչ անորոշապես ապահանջվող փոխանցված ֆինանսական ակտիվ և դրա հետ կապված պարտավորության միջև հարաբերությունը

Ուսիտել ամորոշապես ապահանջված ֆինանսական ակտիվներում հաշվետու կազմակերպության անընդհատ ներգրավվածության հետ կապված ռիսկերը և դրանց բնույթը

Այս փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 24 (վերափոխված) կապակցված կողմերի բացախառում

ՀՀՄՍ 24 (վերափոխված) ստանդարտը փոխարինում է 2003թ.-ից լույս տեսած ՀՀՄՍ 24 «կապակցված կողմերի բացախառում» ստանդարտին: «Վերափոխված ստանդարտը պարզաբանում է պարզեցնում է կապակցված կողմերի սահմանում և ազատում է կատարության հետ կապված կազմակերպությունների բացախառել կառավարության և կառավարության հետ կապված կազմակերպությունների հետ կառաված շուրջ գործառնությունների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը: «Վերափոխված ՀՀՄՍ 24 ստանդարտը ուժի մեջ է մտնում 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար»: Կառ կիրառումը, անորոշապես կամ մասնակի, թույլատրվում է:

ՖՀՄՍ 1 (փոփոխություն) Խիստ գնան և առաջի անգամ կիրառողների համար սահմանված ամսաթվերի հեռացում

ՀՀՄՍ-ն թողարկել է երկու սահմանափակ փոփոխություններ ՖՀՄՍ 1 «Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների առաջին անգամ կիրառում» նկատմամբ: Առաջին փոփոխության համաձայն ֆիքսված անսաթիվ դրույթը «2004թ. հունվարի 1» փոխարինվում է «ՀՄՍ-ներին անցման ամսաթվով», այդպիսով չպարտավորեցնելով առաջին անգամ ՀՄՍ-ներ կիրառող կազմակերպություններին վերահաշվարկել ՀՄՍ-ներին անցման ամսաթվին նախորդող ժամանակաշրջանում կատարված գործառնությունները: Երկրորդ փոփոխությունը տրամադրում է ցուցումներ, թե ինչպես տվյալ կազմակերպությունը պետք է ներկայացնի ֆինանսական հաշվետվությունները համաձայն ՀՄՍ-ների, այն ժամանակաշրջանից հետո, երբ կազմակերպությունն ի վիճակի չէր կիրառել ՖՀՄՍ-ները, քանի որ վերջինիս գործառնական արտադրոյթը ենթակա էր խիստ գնաճի: Ուժի մեջ է մտնում 2011թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 12 (փոփոխություն) Դիմումն ընկած ակտիվների վերականգնում

ՀՀՄՍ-ն թողարկել է սահմանափակ շրջանակներում փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 «Շահութահարկի» նկատմամբ, որոնք կիրառելի են միայն այն դեպքում, երբ կազմակերպությունը ընտրում է իրական արժեքի մոդելը ՀՀՄՍ 40 «Ներդրումային գույք»-ում: Փոփոխությունները ներկայացնում են հեղբելի ենթադրություն, որ նման համաճանգրներում ներդրումային գույքը անորոշապես վերականգնվում է վաճառքի միջոցով: Ուժի մեջ է մտնում 2012թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՖՀՄՍԿ 14 (փոփոխություն) «Նվազագույն ֆինանսավորման պահանջի կամխախճար» թողարկված 2009թ. նոյեմբերին

Փոփոխությունները ճշգրտում են ՖՀՄՍԿ 14-ի չլանմատեղված հետևանքը՝ «ՀՄՍ 19 – Սահմանափակում սահմանված հասուցումների ակտիվի նկատմամբ, նվազագույն ֆինանսավորման պահանջները և դրանց փոխազդեցությունը»: Առանց փոփոխությունների, կազմակերպություններին չի թույլատրվում նվազագույն նվազագույն ֆինանսավորումն ուղղված որոշ կամավոր կամհանվարներ ճանաչել: որպես ակտիվ: Սա չէլ ենթադրվում այն ժամանակ, երբ թողարկվում էր ՖՀՄՍԿ 14-ը, իսկ փոփոխությունները ուժում են խնդրել: Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2011թ. հունվարի 1-ին սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Կարձամվելու կիրառումը թույլատրելի է Փոփոխությունները պետք է կիրառվեն հետընթաց ամենավաղ համեմատական տարեկան ժամանակաշրջանի համար:

ՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՍ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ ճանաչումը և չափումը», անորոշապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՀՄՍ 9) թողարկվում է փոփերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապահանջպնան գույվները: Այս գուլինները ուժի մեջ են մտնում 2013թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Արժեզրկման մեթոդաբանիյի և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գուլիները դեռ մշակման փուլում են:

Դեկավորությունը դեռ պետք է գնահատի այս փոփոխության հնարավոր անորոշական ազդեցությունը խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Այնուամենայնիվ, սկզբնական գնահատումներն այն են, որ փոփոխությունը կարող է ազդել խմբի իր վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական ակտիվների հաշվառման վրա, քանի որ ՀՄՍ 9 թույլատրում է իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտների և վնասների ճանաչումը այլ համապարհակ եկամուտներում, միայն եթե որանք վերաբերում են առևտրային նպատակներով չափվող կապիտալի գործիքներում ներդրումներին:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային ներդրումների իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտը կամ վնասը, օրինակ, կնճանչվի ուղղակիորեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանում, օրինակ, Խումըը ճանաչել է նման 47,032 հազար ՀՀ դրամի օգուտը այլ համապարհակ եկամուտներում: Միաժամանակ, կլինեն ֆինանսական ակտիվների միայն երկու դասեր՝ չափվող միայն անորոշագցված արժեքով և իրական արժեքով: Տարեկան բարեփոխումներ 2010թ. համար (ուժի մեջ է մտել 2010թ. հուլիսի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո)

ՀՀՄՍ-ն թողարկել է 2010 թվականի ՖՀՄՍ բարեփոխումները: Այս փոփոխությունների մեծ մասը ուժի մեջ են մտնում 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: 2010թ. բարեփոխումները փոփոխում են որոշ դրույթներ ՀՄՍ1, ՖՀՄՍ 3-4, ՖՀՄՍ 7, ՀՀՄՍ 1, ՀՀՄՍ 27, ՀՀՄՍ 3-4 և ՖՀՄՍԿ13-ում: Խմբի առաջնային գնահատումները ցույց են տալիս, որ 2010թ. փոփոխությունները եանակ ազդեցություն չեն ունենա խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ ֆինանսական գործիքների բացախառման պահանջների, որոնք սերմացնում են բացախառման ենթակա հետևյալ պահանջները.

Ֆինանսական ակտիվների մնացորդային արժեքները, որոնք այլ կերպ կլինեին ժամկետանց կամ արժեզրկված, որոնց ժամկետները վերանայվել են

վարկային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական գործիքների համար, որոնց մնացորդային գումարը լավագույնն է ներկայացնում վարկային ռիսկի առավելագույն չափը

ժամկետանց կամ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով վերցրած գրավների իրական արժեքի գնահատումը և նկարագրությունը

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պարտատևումն ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևորդականորեն:

4.1 Ֆինասական հաշվետվությունների համախմբում

Դուստր կազմակերպությունները, որոնց նկատմամբ Խումըը կարող է տեղիինել ծայրի իրավունք տվող բաժնետոմսերի նեխից ակնել կամ այլ կերպ վերահսկում է այդ ընկերության գործունեությունը, համախմբվում են: Դուստր կազմակերպությունների հաշվետվությունները համախմբվում են, երբ վերահսկումը փոխանցվում է խմբին և բացառվում են համախմբումից, երբ դառաբում է վերահսկելու հնարավորությունը:

Բոլոր ներխմաբյին գործառնությունները, հաշվարկների մնացորդները կամ չիրացված հասույթը բացառվում են: Բացառվում է նաև չիրացված վնասը, մինչև ձեռք չի բերվում համոզվածություն փոխանցված ակտիվ արժեզրկման վերաբերյալ: Անորաժեշտության դեպքում, դուստր կազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը փոփոխվել է խմբի կողմից ընդունված քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու նպատակով:

Չեղք բերման ժամանակ, Դուստր կազմակերպության ակտիվները, պարտավորություններն ու պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ իրական արժեքով: Չեղք բերման արժեքի և ձեռք բերված գուտ ակտիվների դրական տարբերությունը հաշվառվում է որպես գույվել: Եթե ձեռք բերման արժեքը փոքր է ձեռք բերված դուստր կազմակերպության գուտ ակտիվների իրական արժեքից, ապա տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունում ձեռք բերման ժամանակաշրջանում: Չվերահսկվող մասնակցությունը հաշվառվում է ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի համապատասխան չափով: Դեռսպայում, չվերահսկվող մասնակցությանը գերազանցող ցանկացած վնաս վերաբերվում է Այսր կազմակերպության բաժնեմասին: Մայր Ընկերության բաժնետերերին հասանելիք բաժնետիրական կապիտալը և չվերահսկվող մասնակցության հասանելիք գուտ եկամուտը արտացոլվում են առանձին տողերով հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունում:

4.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Խումը և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախաը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն հմբից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ատորև ներկայացվող չափանիշները Ռույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» օգտագործելով արդյունավետ տոկոսարդույթի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կրուտստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը չարուճանվում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսարդույթը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Կարևորի տրամադրման համար գամծվող վճարները (իամապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսարդույթը: Կարծավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը իրենականում ճանաչվում են հաշվեզման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պրոտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմանների համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ հմբի վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Չուտ առևտրային եկամուտ

Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախաը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտադրության տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Չուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտադրույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտը կամ ծախաը:

4.3 Արտադրույթի փոխարկում

Արտադրույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտադրույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ հաշվետվության հոլովմանում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է հոլովմանում արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հորվածում: Արտադրույթով արտահայտված դրամանին ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Ֆիրական ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները։ Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսարդյունով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերույունը վարկի սկզբնական հաճաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախա շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղադաշտումից՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Այնուհետև, վարկերն ու փոխառվածքումները չափվում են անորոշագույն արժեքով կիրառելով արդյունավետ տոկոսարդյունի մեթոդը։ Ֆիրակած մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխառությունները հաշվառվում են անորոշագույն արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից։ Դասակարգողների տրված վարկերի ու փոխառությունների գումարները նվազեցվում են որսւց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով։

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք հունրը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելույթան կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսարդյւքներում, փոխառիքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում։ Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով։ Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերամասնակրպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսարդյւքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ հունրը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները։

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու անաթաղան բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնահշվող գինն է։ Եթե գնահշված շուկայական գինը անկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով։
3.ակտիվայ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ համաժամանակ փոխառումների գումարները՝ **4.8 ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում**

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշիռ անաթաղով հունքն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար։

Անորոշագույն արժեքով հաշվառվող ակտիվներ
Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խունքը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի անվնասվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժամախալատորեն չափել։

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկատուն կամ վարկառուների խունքն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), արևկ են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնամակցում կամ այլ ֆինանսական վերականգնվերպում և կա տեղեկատվություն անվնասվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ, կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա։

հունրը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես նախան են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես նախան չեն։ Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով։ Այն ակտիվները, որոնք գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևակոմվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում։

Երբ արևկ է վկայություն անորոշագույնած արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսարդյւքով զեղչված դրամական միջոցների անվնասվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն։ Ակտիվի հաշվեկշային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պարտադր միջոցով, արժեզրկումից ցածր առաջարկվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվեկշայինությունում։ Եթե վնասը կամ միջևև մարման ժամկետը պահվող մեթոդում ունի փոփոխական տոկոսարդյւք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար գեղչված՝ դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունաբերությունը է։ հունրը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը։

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների անվնասվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխատուցվող գումարները, համաձ գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անվնա նրանից, թե գրավը կփոխանցվի հանքին, թե ոչ։

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների անվնասվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխատուցվող գումարները, համաձ գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անվնա նրանից, թե գրավը կփոխանցվի հանքին, թե ոչ։

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնք արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա։ Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով։

Արժեզրկումից խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են հանրի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ։

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնք արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա։ Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով։

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանը ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գին, վճարումների կարգավիճակի կամ հանուն կորուստների հավանականությունը մասնաձեռնող այլ գործոնների և կորուստների ձևակերի մեջ)։ Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդը ոգհան է վարկածները պարբերաբար վերանայվում են խմբի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար։

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միայնի որսւք են զրկում, եթե ապացայում չկա վտրեղ հավաքագրելու, իրատեսական հետաճկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել, հանքին։ Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելագույն կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով։ Եթե ապագա որոշագրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին։

Վերանայված վարկեր
Որտետ հնարավոր է, հունրը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել, գրավը։ Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության։ Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց։ Դեկավորությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, հավուճվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն։ Վարկերը շարունակվում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսարդյւյքը։

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ
Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարուսների և անորոշագույնի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, կապիտալից վերածևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք արդյունաբող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հավաքումից հետո կատարվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում։ Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հավաքումիցը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո։

4.9 ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

հունրը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, քայց պարտավորվում է ստացված գումարներն անողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

և հունրը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուստների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուստների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը։

Եթե հունրը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուստների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում խմբի շարունակվող մասնագնացության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում։ Երբ շարունակվող մասնագնացումը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալն է հետևյալն երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշային արժեք կամ խմբի կողմից փոխատուցվելու առավելագույն գումար։

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի որուզարված վաճառքի կրկազման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով հունրը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված որուզարված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը։

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը։

Փոխառուի փոխառուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների եսկան փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարքի ապահանջանանը և ճոր պարտքային գործիքի ճանաչանը, իսկ տարբերություն համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետուությունում։

4.10 Ռեպր և հակադարձ ռեպր համաձայնագրեր

Չետզմանն պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպր») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ։ Չետզմանն պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավարդման պայմանագրային իրավունք կամ հասնայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Չետզմանն պայմանագրերով գրավարդված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված։ Դասակատարական պարտավորությունն արտաղղվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշվներում։

Չետվաճառքի պայմանով գժված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպր») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդների տրված վարկեր և փոխառություններ։

Արժեթղթերի գճման և վաճառքից առաջագած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեզրվում են հետզմանն պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում օգտագործելով արդյունակետ տոկոսարդյայի մեթոդը։

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթրերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ որսմով։ Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ։ Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն։

Չեքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշում մինչև դրանք օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գճման և վաճառքի տարբերությունը հաշվաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «ճուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում։

4.12 Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն – հունըը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության սկզբում հունըը ֆինանսական վարձակալությանը տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների զուտ գումարով։ Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդների տրված վարկեր և փոխառություններ։ Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնքան, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չնարված զուտ ներդրումների նկատմամբ։ Սկզբնական ուղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ։

Գործառնական վարձակալություն – հունըը որպես վարձավալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն։ որոստնական վարձակալության շրջանակներում վարձավարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում։

4.13 Դիմնական միջոցներ

Դիմնական միջոցները ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ։ Եթե ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխառուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգանակների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխառուցվող գումարը։ Գողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի անորոշիզացվում։

Մաշվածությունը հաշվառվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ու-բազորմ, կիրառելով հետևյալ տարեկան որոշյաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (լստիներ)	Տոկոսարդյութ (%)
Ըեմքեր	20	5
Համակարգիներ և կապի միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և անորոշիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով, Մնացվաոր շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են միատարի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ։ Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով։ Մնացվաոր շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն անորոշիզացվում բաժի դեռ պարտատ չեն օտագործման համար։

Դիմնական միջոցների վերաորոգումն և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս դրանց կատարման պահին։ Կապիտալ բնույթի նորոգումն ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հայկական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնօրնակալան օգուտները ավելի շատ, քան անվնակվում էր առևկ ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կիսուեն դեպի կազմակերպություն։ Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում։

Դիմնական միջոցի իրացումից առաջագած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում։

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում։ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը, այս դեպքում վերագնահատումից աճը եույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում։ Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը։

Դիմնական միջոցի իրացումից առաջագած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում։

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում։ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը, այս դեպքում վերագնահատումից աճը եույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում։ Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը։

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին։

4.14 Գուրվիլ և ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն։

Չեք բերված որոշելի ակտիվների, պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների զուտ իրական արժեքում հսնրի բաժեմնաար զերգուանող ձեռք բերման արժեքի մեծությունը ճանաչվում է որպես գուրվիլ։ Եթե այն բացասական է (բացասական գուրվիլ), այն անմիջապես ճանաչվում է տարվա արդյունքներում։ Փոխանակման օրվա դրությամբ ձեռք բերված զուտ ակտիվներում բաժեմնասի մնացորդային արժեքի նկատմամբ հավելյալ ներդրման արժեքի մեծությունը ճանաչվում է որպես չվերահսկվող բաժեմնասի ձեռք բերումից առաջագած գուրվիլ։

ուրվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հասնա արժեզրկումից կուտակված կորուստները։

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով։ Առխնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված անորոշիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները։ Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշվալի կամ անորոշ։ Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները անորոշիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առուտով, երբ առկա են արժեզրկման հարկամիշնելը։ Անորոշիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն անորոշիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամատետք միավորի համար։ Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են իրենավորելու համար երանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում։ Դասակարգչային ծրագրերի ընթացիկ պատարմանն ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ։

4.15 Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթկալ է փոխհատուցման ոչ եթ դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով։ Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում։

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի հսման և վաճառքի ծախսեր, նվազագույնով։ Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Իրական արժեքի հսման վաճառքից ծախսերը, հետագա զանգացած ախճաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով։

4.16 Ընդունել

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կոեդինազրվում են եկամուտների գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում։

4.17 Ներգրական միջոցներ

Ներգրակված միջոցները, որոնք ներառում են ԳԳ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հսմած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը։ Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրակված միջոցները հաշվառվում են անորոշիզացված արժեքով՝ օգագործելով արդյունակետ տոկոսարդյայի մեթոդը։ Եկամտուններ և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապահանջանման ժամանակ, այնպես էլ անորոշիզացիայի ընթացքում։

4.18 Կենսարդակներ

հմբում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաբաշխակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի մատկորվում։
Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են։

4.19 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտավան կործից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին վկասարկելու պատճառով վերջինիս կորսից կրած վնասների դիմաց։ Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով։

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում ակզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Վլ պարտավորություններ»-ում որպես կոմիսիոն վճար։ Սկզբնական ճանաչումից հետո հունվրը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարի և երշխավորության արդյունքում ստացացած ցավացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով։

4.20 Դախստներ

Դախստը ճանաչվում է, երբ հունվրն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտավանություն որպես անցյալ դեպքի արդյունք, և հավանական է, որ այլ պարտավանությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներն մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավանության գումարը հերաքվոր է արժանահավատորեն գնահատել։

4.21 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, քաջի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից։ Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվանշում է որպես հավելավճար։

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշիռ անսաբվով շահաբաժինները որոսւ են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշիռ անսաբվով կամ մինչև այդ։ Մինչև հաշվապահական հաշվեկշիռ անսաբիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշիռ անսաբվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների իրապարական անսաբիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացասայտվում են։

4.22 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրոեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվանված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը։

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պարտատոււնը պահանջում է, որ հանրի դեկավարությունը կատարի կանտրագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաբվի դրոթթյանը ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա։
Նահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրություններ, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք արժեքը հնարավոր չէ որոշել, այլ վստահելի արթյուններից։ Անեն դեպքում, չճանաչ գնահատումները հիմնվում են դեկավարության կործից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից։
Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև։

Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբումը հունքի ֆինանսական հաշվետվություններում, երբ մասնակցությունը դուստրի կապիտալում ցածր է կամ համասար 50%

Չճայած այն հանգամանքին, որ հունքի ներդրումը «ԱԿԿԸ ԲԻՈՎ» ՍՊԸ-ում կզանում է 40%, համաձայն ՀՀՄՍ 27-ի, այն հանդիսանում է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում դուստր կազմակերպություն, քանի որ հունքը վերահսկում է դրա գործունեությունը։

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

հունքի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ ԿԲ, պետական և ոչպետական պարտատոմսերը, ոչպետական բաժնետոմսերը։ Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հունքը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վճարացի հավար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականցվում է կապիտալում։

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

հունքն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ։ Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով։ ործող շուկայի բացակայության դեպքում հունքը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ։ Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույթների վերլուծությունների վրա։

Կարևորի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

հունքը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաբվի համար պարզելու համար, թե արդից անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ մատկորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում։ Մասնավորապես, ղեկավարության, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջելոլ պահուստի չափը որոշել։ Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել հանգեցնելով պահուստին հետագա փոփոխությունների։

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, հունքը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն դիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են շվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր։ Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնճումը, ինչպես նաև բազաիայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները։

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վճարացի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

հունքը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վճարացի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը եական է կամ կրում է երկարատև բնույթ։ Որոշելու համար եական է կամ երկարատև նվազումը հունքը կատարում է որոշակի դատողություններ։ Սյր դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, հունքը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը։ Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են սապաղույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում։

6.«Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

<i>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	231,175	160,739
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	13,985,732	13,720,776
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	629,569	229,371
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	5,831	11,548
Այլ տոկոսային եկամուտներ	10,250	5,942
<i>Ընդամենը</i>	<i>14,862,557</i>	<i>14,128,378</i>

<i>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	4,292,105	3,314,651
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	3,241,991	3,352,270
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց		
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	43,431	40,558
Այլ տոկոսային ծախսեր	0	199
<i>Ընդամենը</i>	<i>7,577,527</i>	<i>6,707,678</i>

<i>Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</i>	<i>7,285,030</i>	<i>7,420,698</i>
--	-------------------------	-------------------------

7.«Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պրոմաբրոկային գործառնություններից	60,608	57,013
Հաշվարկային ժառանգություններից	717,914	297,597
Երաշխիքներից, հիմարագրերով, ակտիվիտիվներով, հավաստարժագրային կատավարման գործառնություններից	30,676	34,965
Ֆինանսական լիզինգի գծով վճարներ		
Կճարային քարտերի սպասարկումից	840,184	532,693
Այլ կոմիսիոն վճարներ	33,521	518,732
Ընդամենը	1,682,902	1,441,001

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններից/փոխանցումներից	222,594	115,734
Պրոմաբրոկային գործառնություններ	71,520	76,510
Կճարային քարտերով գործառնություններ	388,980	356,895
Այլ կոմիսիոն վճարներ	33,714	49,207
Ընդամենը	716,808	598,345

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	966,094	842,655
--	----------------	----------------

8.2 Չուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	576,109	453,218
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	-71,862	-31,927
Կաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում		
Կաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ		
Առևտրային նպաստակրվ պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	38,634	87,780
Առևտրային նպաստակրվ պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	41,507	5,660
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ		
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ		
Ընդամենը	584,388	514,731

8.1 Այլ գործառնական եկամուտներ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	2,333	1,112
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	1,034,932	672,577
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից եկամուտ		
Ֆակտորինգից, ակտիվիտիվներից ստացված եկամուտներ	1,057,421	773,926
Այլ եկամուտներ	101,620	109,034
Ընդամենը	2,196,306	1,556,649

9. Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստիմ կատարված զուտ մասհամումներ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Կարկերի և համախորդներին փոխատվությունների գծով	4,143,833	4,424,098
Կաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով	0	0
Այլ ակտիվներ գծով	14,541	-9,004
Ընդամենը	4,158,374	4,415,094

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանում		
Կերտարժ		
Պուրագրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին		

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանում		
Կերտարժ		
Պուրագրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին		

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
Անացորրո ժամակաշրջանի սկզբին	10,755,238	3,294,214
Մասհանում	4,143,833	4,424,098
Վերադարձ	1,603,054	431,924
Ռուքսզրոււմ	-4,914,077	-2,069,161
Անացորրո ժամակաշրջանի վերջին	11,588,048	6,081,075

Ներդրումներ գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
Անացորրո ժամակաշրջանի սկզբին	17,394	17,394
Մասհանում		
Վերադարձ		
Ռուքսզրոււմ		
Անացորրո ժամակաշրջանի վերջին	17,394	17,394

Այլ ակտիվների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
Անացորրո ժամակաշրջանի սկզբին	48,147	34,451
Մասհանում	14,541	-9,004
Վերադարձ	7,738	
Ռուքսզրոււմ	-53,837	-15,350
Անացորրո ժամակաշրջանի վերջին	16,589	10,097

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Անացորրո ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանում		
Վերադարձ		
Ռուքսզրոււմ		
Անացորրո ժամակաշրջանի վերջին		

10. Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Աշխատակարձ	3,087,362	3,399,894
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	1,359	
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	67,993	70,803
Գործուղման ծախսեր	22,185	40,287
Տրանսպորտի, կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	175,905	182,301
Վարձակալության գծով ծախսեր	206,717	108,794
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	299,606	291,656
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	25,402	22,650
Անվտանգության գծով ծախսեր	341,239	310,663
Գրասենյակային ծախսեր	109,406	98,059
Ուսուցման ծախսեր	7,540	2,673
Սպահովագրություն	62,228	57,256
Ընդամենը	4,406,942	4,585,036

10.1 Այլ գործառնական ծախսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	305,593	377,100
Վճարված տուգանքներ	5,247	13
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	810,781	818,654
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	51,933	52,806
Ավանդների ապահովագրության գծով ծախսեր	63,660	34,322
Այլ ծախսեր	420,232	273,772
Ընդամենը	1,657,446	1,556,667

11 «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ եկամուտ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Անոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից	(18,554)	-
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից		
Ռուստր բանկերում ներդրումներից		
Այլ դուստր ցմկերություններում ներդրումներից		
Ընդամենը	(18,554)	-

12 «Շահութահարկի գծով ծախս»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահութահարկի գծով ծախս	6,661	39,718
Տվյալ ժամանակաշրջանում ծանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		

Դետաձգված հարկի գծով ծախս	-	-
Ընթացիկ շահութահարկ	6,661	39,718

ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

	Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի դրույթամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի դրույթամբ
<i>Դետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում</i>	<i>814,865</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>814,865</i>
Հիմնական միջոցներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	23,460			23,460
Ակտիվների վերաբերվող շնորհներ	0			0
Հարկային վնաս	705,063			705,063
Այլ պարտավորությունների գծով	86,342			86,342
<i>Դետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում</i>	<i>(1,494,963)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>(1,494,963)</i>
Պայմանական պարտավորություններ	(42,160)			(42,160)
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ և այլ ակտիվներ	(64,082)			(64,082)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	(599,702)			(599,702)
Հիմնական միջոց	(646,273)			(646,273)
Վաճառքի համառո մատչելի նեղորումներ	(142,746)			(142,746)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(680,098)	0	0	(680,098)

«Մեկ բաժնետոմսին բաժին ոնկնող բազային շահույթ»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո	824,257	(260,256)
Սովորական բաժնետոմսերի քանակ	2,500	2,500
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ոնկնող բազային շահույթ	330	(104)

13 «Կանխիկ դրամական միջոցներ»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
<i>13.1 Կանխիկ դրամական միջոցներ, որանց համադրերեն և մնացորդներ 33 կենտրոնական բանկում</i>		
1 Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,755,553	5,649,028
2 Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	3,368,384	3,996,083
3 Թղթակցային հաշիվներ 33 ԿԲ-ում	27,977,120	42,460,695
4 Ավանդային հաշիվներ 33 ԿԲ-ում		
5 Դեպոզիտային միջոցներ 33 ԿԲ-ում	310,000	510,000
6 Հաշվեգրված տոկոսներ 33 ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվներից և ավանդներից		
ԸՆդամներ	39,411,057	52,615,806
<i>Դրամական միջոցների հոսքերում ներառված կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ 33 ԿԲ-ում</i>	<i>39,101,057</i>	<i>52,615,806</i>
<i>Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (Օճումբ 14)</i>	<i>9,118,202</i>	<i>11,953,246</i>
ԸՆդամներ դրամական միջոցներ և որանց համադրերեն	48,219,259	64,569,052

14 «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
33 բանկերում	46,004	37,639
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	8,732,859	8,242,377
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	339,339	822,804
Հաշվեգրված տոկոսներ		182
ԸՆդամներ	9,118,202	9,103,002
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
33 ԿԲ-ում		
վարկեր և ավանդներ		
Ֆատկորինգ		
Ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ		
33 բանկերում	5,725,003	12,484,254
վարկեր և ավանդներ	5,409,589	11,809,108
Ֆատկորինգ		
Ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	315,414	675,146
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	3,668,412	2,944,065
վարկեր և ավանդներ		2,849,820
Ֆատկորինգ		
Ֆինանսական լիզինգ		

ռեպր (հետզման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	3,668,412	94,245
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	2,986,805	227,149
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպր (հետզման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	2,986,805	227,149
Այդ քվում՝ հաշվեզրված տոկոսներ	46,949	109,477
Ընդամենը	21,498,422	24,758,470
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ժամոք. 7)		
Ձուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	21,498,422	24,758,470

<i>Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ</i>		
ԳԳ ֆինանսական կազմակերպություններում	280,942	47,496
վարկեր և ավանդներ	58,272	47,496
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպր (հետզման) պայմանագրեր	202,230	
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	20,440	
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	-	85,692
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպր (հետզման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		85,692
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	63,854	45,552
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպր (հետզման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	63,854	45,552
Հաշվեզրված տոկոսներ	687	102
Ընդամենը	344,796	178,740
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ժամոք. 7)		
Ձուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	344,796	178,842
Ձուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21,843,218	24,937,312

15. Անևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ

*Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ԳԳ պետական արժեթղթեր, այդ քվում	-	-
զանապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ քվում	-	-
զանապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
զանապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	-	-

ԳԳ ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				

ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Դայաստանի Դանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -> և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Քաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը ԳԳ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր				
	գուցակված	չգուցակված	գուցակված	չգուցակված
Ա-Ա/3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Քաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Ա-Ա/3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների				
ԲԲԲ+Քաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների				
Ֆիզիոնեկ				
Սպառողական վարկեր				
Այլ				
Ածանցյալ գործիքներ	1,439	149,303	-	-
Ֆյուչերս				
Ֆորվարդ				
Օպցիոն				
Սվոպ	1,439	149,303		
այլ				
Ընդամենը	1,439	149,303	-	-
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	1,439	149,303	-	-

Ֆիդախոսություններ»

<i>Տրված վարկեր և այլ փոխառություններ</i>	Դաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այդ թվում	160,581,195	159,284,918
ԳՅ կառավարությանը	-	-
տեղական հերժնակառավարման մարմիններին	-	-
իլիոնթեթային		
Վարկային գծեր և օվերդրաֆտներ	25,977,787	18,765,911
Ֆակտորինգ	7,488,027	7,591,142
Ֆինանսական լիզինգ	9,435,448	8,885,895
Դեպոզիտային պայմանագրեր	-	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	26,583
Այլ	40,099	45,259
Այդ թվում հաշվեզրված տոկոսներ		1,249,729
Ընդամենը վարկեր	203,522,556	194,599,708
Դաժխտորոշներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծամոթ. 7)	(13,701,266)	(10,252,717)
Ընդամենը զուտ վարկեր	189,821,290	184,346,991

Պաշխույթի ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը	Հաշվետու ժամանակաշրջան գումար/քանակ	Նախորդ ժամանակաշրջան գումար/քանակ
Վարկեր և փոխառություններ,	203,522,556	194,599,708
որից արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝ ժամկետանց	28,971,001	20,563,359
վերածախարկված	3,102,029	1,662,573
վերաֆինանսավորված	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(13,701,266)	(10,252,717)
ԸՆդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	189,821,290	184,346,991

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերաժամանակաշրջանում ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պետական ձեռնարկություններ	57,377	17,057
Սահմանափակ ձեռնարկություններ	63,136,459	64,578,378
Ֆիզիկական անձիք, այդ թվում՝ սպառողական վարկեր	129,402,166	118,518,715
հիպոթեքային վարկեր	46,476,474	49,527,875
վարկային քարտեր	6,468,640	6,077,543
Ամհատ ձեռնարկատերեր	18,537,773	10,617,780
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	10,926,554	11,485,559
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	203,522,556	194,599,709
Այդ թվում հաշվեզրկված տոկոսներ		
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(13,701,266)	(10,252,718)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	189,821,290	184,346,991

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերաժամանակաշրջանում ըստ վարկավորման ոլորտների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերություն	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերություն
Արդյունաբերություն	31,386,250	15.42	30,402,109	16
Գյուղատնտեսություն	84,889,659	41.71	69,584,649	36
Ընդարարություն	3,813,676	1.87	4,073,027	2
Տրանսպորտ և կապ	3,659,809	1.80	3,830,956	2
Առևտուր	20,054,513	9.85	22,328,670	11
Սպառողական	46,476,474	22.84	50,881,950	26
Հիպոթեքային վարկեր	6,468,640	3.18	6,086,068	3
Սպասարկման ոլորտ	6,773,534	3.33	6,886,299	4
Այլ	0		525,981	0
Ընդամենը	203,522,556	100.00	194,599,709	100.00

17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	18,931,796	8,105,008
զանապետական պարտատոմսեր	18,931,796	8,105,008
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
զանապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԳ/Բա 1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրներ պետական արժեթղթեր	-	-
զանապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	18,931,796	8,105,008

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	գուցակված	չգուցակված	գուցակված	չգուցակված
Ա-ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից «Գ» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ-ի/Բա 1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				

այլ		81,212		81,212
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	81,212		81,212
<i>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</i>	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ		211,389		218,797
այլ		835,525		819,828
ԲԲԲ-Բ/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		1,046,914		1,038,625
*Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կրուստների պահուստ		(17,394)		(17,394)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ		20,042,528		9,207,451

18. «Մինչև նառնան ժամկետը պահվող մեղրույմներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Լայտրոլ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ		
ԲԲԲ-Բ/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
ԲԲԲ-Բ/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրներ պետական արժեթղթեր զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	-	-

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից «Գ» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ-Բ/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	-	-	-

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ-Բ/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		-		-
*Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կրուստների պահուստ				
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ		-		-

կապիտալում»

Վերահսկող միավորումներում ներդրումների շարժ	
Մնացորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	384,485
Ավելացում	
Օտարում (վաճառք)	
Արժեքի արժեզրկում	(148,815)
Մնացորդ ժամանակաշրջանի վերջում	235,670

Վերահսկող միավորումներում ներդրումներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ	235,670	276,955
Համառոտ վերահսկող միավորումներում ներդրումներ		
Դուստր բանվերում ներդրումներ		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ		
Շահաբաժիններ		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	235,670	276,955

20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Հոդ և շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Ֆին. վարձակ. վարձակալված միջոցներ	Վարձակ հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Ակզրնական արժեք							
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	13,714,954	3,520,657	381,291	1,698,307	563,986	40,030	19,918,225
Ավելացում	74,770	188,040	40,208	403,002	365,621	180,714	1,252,355
Օտարում	-45,085	-68,231	-8,000	-10,003			-131,319
Վերադասակարգում						25,795	25,795
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	13,744,639	3,640,466	413,499	2,091,306	929,607	246,539	21,068,056
Ավելացում	158,834	73,889	17,999	91,846		95,817	438,385
Օտարում	-137,122	-404,722		-76,286			-618,130
Վերադասակարգում	-242	-2,991	7,389				4,156
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	13,768,109	3,306,642	438,887	2,106,866	929,607	342,356	20,890,487
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,878,724	1,410,834	265,854	805,401	164,378	814	4,528,006
Հատկացում	571,699	385,841	72,231	310,730	108,905	5,813	1,455,219
Օտարում		-57,200	-7,788	-9,226	-42		-74,256
Վերադասակարգում	-3,589						-3,589
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	2,446,834	1,738,475	330,297	1,106,906	273,242	6,627	5,903,380
Հատկացում	291,851	189,927	18,827	130,658	54,030	5,715	691,008
Վերադասակարգում							
Օտարում		-595,800	-5,634	-24,070			-625,504
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	2,738,885	1,333,602	343,490	1,213,494	327,272	12,341	5,988,884
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	11,027,424	1,973,040	95,397	893,372	602,335	330,015	14,921,583
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	11,297,805	1,900,991	83,202	984,400	656,365	239,912	15,162,675

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նութական ակտիվներ	Ոչ նութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Գույվիլ	Ընդամենը
Ակզրնական արժեք							
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	385,916	953,582	0	56,410	0	18,132	1,414,040
Ավելացում	32,270	91,486					123,756
Օտարում		-15,530		-3,662			-19,192
Վերազնահատում*							0
Արժեզրկում							0
Վերադասակարգում							0
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	418,186	1,029,538	0	52,748	0	18,132	1,518,604
Ավելացում	3,966	2,531		18,658			25,155
Օտարում	-18,586	-14,782					-33,368
Վերազնահատում*							0
Արժեզրկում							0
Վերազնահատումից մաշվածության ճշգրտում							0
Վերադասակարգում							0
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	403,566	1,017,287	0	71,406	0	18,132	1,510,391
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	115,972	579,728	0	45,617	0	0	741,314
Մասհանում	37,948	183,738		6,453			228,140
Օտարում		-15,286		-3,662			-18,948
Արժեզրկում							0
Վերադասակարգում							0
Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	153,920	748,178	0	48,408	0	0	950,506
Մասհանում	19,648	96,768		3,358			119,773
Օտարում	-288	-6,210					-6,498
Վերազնահատումից մաշվածության ճշգրտում							0
Արժեզրկում							0
Վերադասակարգում							0
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	173,280	838,736	0	51,766	0	0	1,063,781
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	230,286	178,551		19,640		18,132	446,609
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	264,266	281,360		4,340		18,132	568,098

22. «Այլ ակտիվներ»

<i>Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	63,074	123,157
Ընդամենը	63,074	123,157

<i>Ռեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ռեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
Ռեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	500,729	
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	20,465	3,495
Կանխավճարներ մատակարարներին	370,261	682,350
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	1,547,575	1,206,157
Այլ ռեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	181,537	372,853
Ընդամենը	2,620,567	2,264,855

<i>Այլ ակտիվներ</i>		
Պահեստ	308,751	348,307
Ըրճագանձված զրպվ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	983,650	823,942
Այլազգ ժամանակաշրջանի ծախսեր	260,949	31,449
Այլ ակտիվներ	8,000	312,534
Ընդամենը	1,561,350	1,516,232

Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(16,589)	(69,613)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	4,228,402	3,834,631

23. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<i>Ընթացիկ հաշիվներ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	4,003	4,157
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի		
Այլ բժում հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	4,003	4,157

<i>Միջամակային վարկեր և ավանդներ, այլ</i>		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	18,673,731	17,290,774
վարկեր *	8,448,502	10,281,678
ռեպո (հետզման) պայմանագրեր	10,218,552	7,007,655
այլ	6,677	1,441

ՀՀ բանկեր	-	4,196
վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետզման) պայմանագրեր		
այլ		4,196

BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	30,745,125	35,148,772
վարկեր և ավանդներ	27,391,427	35,148,772
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետզման) պայմանագրեր		
այլ	3,353,698	

BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր	2,882,673	-
վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետզման) պայմանագրեր		
այլ	2,882,673	

Այլ բժում հաշվեգրված տոկոսներ	1,126,357	1,219,754
Ընդամենը	52,301,529	52,443,742

Ֆինանսական կազմակերպություններ	56,641,627	60,357,754
ընթացիկ հաշիվներ	1,312,953	2,202,596
վարկեր և ավանդներ	55,308,359	58,155,158
ռեպո (հետզման) պայմանագրեր		
այլ	20,315	
Այլ բժում հաշվեգրված տոկոսներ	542,798	488,488

Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	108,947,159	112,805,653
---	--------------------	--------------------

24. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

<i>ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ		

ժամկետային ավանդներ		
Վարկեր	28,887,608	25,484,619
Դեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այր թվում հաշվարկված տոկոսներ	99,490	90,479
ԸՆդամներ	28,887,608	25,484,619
<i>ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ	13,611,642	11,673,351
ժամկետային ավանդներ	5,169,500	8,087,879
Դեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այր թվում հաշվարկված տոկոսներ	145,616	229,291
ԸՆդամներ	18,781,142	19,761,230
<i>Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ	233,832	392,445
ժամկետային ավանդներ	991,371	996,284
Դեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այր թվում հաշվարկված տոկոսներ	43,855	18,311
ԸՆդամներ	1,225,203	1,388,729
<i>ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ	287,561	232,218
ժամկետային ավանդներ	35,356	27,219
Դեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այր թվում հաշվարկված տոկոսներ	1,094	470
ԸՆդամներ	322,917	259,437
<i>Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ		
ժամկետային ավանդներ		
Դեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այր թվում հաշվարկված տոկոսներ		
ԸՆդամներ	-	-
<i>ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ	4,393,208	12,051,835
ժամկետային ավանդներ	59,186,828	51,969,444
Դեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այր թվում հաշվարկված տոկոսներ	1,187,828	1,048,792
ԸՆդամներ	63,580,036	64,021,279
<i>Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</i>		
Ընթացիկ հաշիվներ	715,674	540,312
ժամկետային ավանդներ	10,713,442	10,495,338
Դեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այր թվում հաշվարկված տոկոսներ	202,777	207,666
ԸՆդամներ	11,429,116	11,035,650
ԸՆդամներ պարտավորություններ հաժախողների նկատմամբ	124,226,022	121,950,944

25.«Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

<i>Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային անտոֆիլիատներ		
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր (ֆին. պարտավորություններ համարվող)		
Թողարկված այլ արժեթղթեր		
Հաշվեզրված տոկոսներ		
ԸՆդամներ	-	-

պարտավորություններ»

<i>Մեկտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն</i>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մեկտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ		
ֆյուչերս		
ֆրոլարո		
օպցիոն		
սվոպ	10,529	-
այլ		
Զեքավորման ածանցյալ գործիքներ		
Այլ		
ԸՆդամներ	10,529	-

27.«Վճարվելիք զուտարձեքներ»

<u>Վճարվելիք գումարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ըստ հաշվառման		
Հավատարմագրային կատակարարման		
Ավանդների ապահովագրության գծով	26,260	-
Այլ	1,745	1,795
Ընդամենը	28,005	1,795

29. «Այլ պարտավորություններ»

<u>Այլ Պարտավորություններ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վճարվելիք գումարներ	859,705	592,058
Պարտավորություններ հարկերի, պարտադիր վճարների գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	277,516	345,384
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	412,300	271,037
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ		
Այլ	505,438	159,382
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,054,959	1,367,861

28. «Կանոնադրական կապիտալ»

31.12.11թ.-ի դրությամբ Մայր Բանկի հայտարարված և փաստացի համարված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 30,000,000 հազար դրամ: Բանկի նշանակալից բաժնետերերն են Credit Agricole S.A. բանկը, ՍԱԿԱՍ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՏՆԱԼ պարզ բաժնետիրական ընկերությունը, հասարակական կազմակերպություն հանդիսացող «Երևանի քաղաքացիական պաշտպանության» մարզային տաս միությունները: Համաձայն Բանկի կանոնադրության՝ բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 2,500 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 12,000 հազար դրամ անվանական արժեքով: Թողարկված թողր բաժնետոմսերը լրիվ վճարված են: Թողարկված, բայց չտեղաբաշխված, տեղաբաշխված, սակայն չվճարված, հետ գնված 31.03.14թ.-ի դրությամբ 10% և ավելի մասնակցություն ունեցող Մայր Բանկի բաժնետերերն են.

	Բանկում ունեցած գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը			
Credit Agricole S.A.	4,668,000	16%	բանկային գործունեություն
Արմավիրի ՓՍՄ	4,224,000	14.08%	հասարակական կազմակերպություն
ՍԱԿԱՍ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՏՆԱԼ պարզ բաժնետիրական ընկերություն	3,732,000	12.44%	պարզ բաժնետիրական ընկերություն
Արարատի ՓՍՄ	3,684,000	12.28%	հասարակական կազմակերպություն
այլ բաժնետերեր	13,692,000	45.64%	հասարակական կազմակերպություն
Ընդամենը	30,000,000	100%	

28.1. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

<u>Վերագնահատման պահուստներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումների վերագնահատումից առաջացած չիրացված շահութիվ/մաս	458,052	576,817
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	3,884,044	3,888,683
Այլ պահուստներ	-	-
Ընդամենը	4,342,096	4,465,500

30. «Պահուստներ, պայմանական ռեպրեզի և պոտենցիալ պարտավորություններ»

<u>Պահուստներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1 Սկզբնական մնացորդ		
2 Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3 Պահուստի օգտագործում		
4 Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5 Կերցնական մնացորդ		-

30.3 «Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Զօգուսագործված վարկային գծեր	11,319,348	11,527,114
Տրամադրված երաշխիքներ	2,897,951	2,798,290
Տրամադրված ակտիվիտիվներ	738,011	858,951
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 9)		
	14,955,310	15,183,955

31 «Գործարքներ կապակցված կորմերի հետ»

<u>Պահանջներ այլ բանկեր նկատմամբ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 91 հունվար	2,720,566	5,323,465
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	82,316,573	39,742,776
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	78,747,421	42,345,674
Մնացորդ 31 մարտի դրությամբ	6,289,719	2,720,566
Տոկոսային եկամուտ	431	26

Հաճախորդներից տրված վարկեր և փոխառություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 01 հունվար	464,799	381,879
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	307,653	184,733
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	(230,439)	(101,813)
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	542,014	464,799
Տոկոսային եկամուտ	8,061	12,497

Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 01 հունվար	222,996	0
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	15,642,520	12,642,520
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	13,477,930	12,419,524
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	2,387,586	222,996
Տոկոսային եկամուտ		

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդ առ 01 հունվար	769,303	1,893,794
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	1,474,075	392,490
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	(1,629,153)	(1,516,981)
Մնացորդը 31 մարտի դրությամբ	614,225	769,303
Տոկոսային եկամուտ	12,607	13,496

32.1 Վարկային ռիսկ Աշխարհագրական կենտրոնագումներ

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Գողձած անվանումը	ՀԳ	ԱԳԳ երկրներ	ՏԳԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏԳԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	39,411,057				39,411,057
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	6,059,489	3,082,673	12,681,882	19,174	21,843,218
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ		1,439			1,439
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	189,810,203	10,876	35	176	189,821,290
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	18,995,614		1,046,914		20,042,528
Սինև, մարման ժամկետո պահվող արժեթղթեր					-
Ընդամենը ակտիվներ	254,276,363	3,094,988	13,728,832	19,350	271,119,532
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	21,876,771	2,882,673	79,478,763	4,708,952	108,947,159
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	113,023,683	647,291	8,241,672	2,313,376	124,226,022
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություններ			10,529		10,529
Ընդամենը պարտավորություններ	134,900,454	3,529,964	87,730,964	7,022,328	233,183,710
Ջուտ ռիսկ	119,375,909	(434,976)	(74,002,132)	(7,002,978)	37,935,822

Նախորդ ժամանակաշրջան

Գողձած անվանումը	ՀԳ	ԱԳԳ երկրներ	ՏԳԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏԳԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	52,615,806				52,615,806
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	12,585,498	597,662	11,754,152.00		24,937,312
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	149,303				149,303
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	184,257,030	10,134		79,827.00	184,346,991
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	8,168,827		1,038,624.00		9,207,451
Սինև, մարման ժամկետո պահվող արժեթղթեր					-
Ընդամենը ակտիվներ	257,776,464	607,797	12,792,776.00	79,827.00	271,256,863
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	17,368,070		95,437,583.00		112,805,653
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	110,982,633	750,955	7,021,811.08	3,195,544.76	121,950,944
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություններ					-
Ընդամենը պարտավորություններ	128,350,703	750,955	102,459,394.08	3,195,544.76	234,756,597.00
Ջուտ ռիսկ	129,425,761	(143,159)	(89,666,618.08)	(3,115,717.76)	36,500,266.36

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Աշխատող ակտիվներ	Զաչխատող ակտիվներ			
			Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկային	Կասկածելի / Բարձր ռիսկային	Ամուսայի
Վարկեր, այդ թվում	174,551,555		11,433,077	4,805,698	12,732,226	17,995,531
1. Արդյունաբերություն	19,905,824		7,465,290	118,516	3,896,620	8,833,295
2. Գյուղատնտեսություն	73,992,760		1,652,647	1,545,746	7,698,506	2,128,723
3. Հինգապարտություն	3,348,507		60,922	25,177	379,070	396,345
4. Տրանսպորտ և կապ	3,110,093		210,122	215,791	123,804	413,816
5. Առևտուր	18,838,521		450,887	516,508	248,596	1,658,479
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	5,216,268		48,668	1,486,052	22,547	925,611
7. Ֆինանսական հատված						
8. Ապատրական վարկեր, այդ թվում	44,053,200		1,329,577	758,097	335,601	3,253,707
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր						
10 Գլխիոբեյային	6,086,383		214,963	139,811	27,482	385,554
Ռեզիդորական պարտքեր	17,505,682		476,547	128,386	397,095	-
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	20,042,528					
Ջեոհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում երաշխիքներ	11,145,736		72,861	37,070	20,722	42,959
	2,897,951					

ակրեդիտիվներ	738,011			
--------------	---------	--	--	--

Նախորդ ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Զաչխատող ակտիվներ		
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Սիցին ռիսկային	Կասկածելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում	174,036,351	6,152,396	9,858,094	4,552,869	17,102,000
1. Արդյունաբերություն	19,784,723	52,891	6,743,300	3,821,195	8,709,821
2. Գյուղատնտեսություն	66,439,654	2,250,196	728,970	165,829	1,895,797
3. Շինարարություն	3,371,733	310,735	390,559	-	124,526
4. Տրանսպորտ և կապ	3,617,183	145,553	3,638	64,582	351,244
5. Առևտուր	20,590,656	618,433	877,126	242,456	1,597,398
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	4,796,393	1,538,018	417,335	134,553	356,306
7. Ֆինանսական հատված					
8. Ապարտական վարկեր, այդ թվում	49,196,782	993,609	575,156	116,404	3,764,502
8.1 անշարժ գույքի գրավով					
8.2 ավտոմեքենայի գրավով					
9. Տնտեսության այլ մուտքեր	525,981				
10 Հիմնադրամային	5,713,247	242,961	122,009	7,851	302,406

Ղեկավարական պարտքեր	10,128,811	140,968	101,551	18,403	-
Ինվեստիցիոն արժեքներ	9,207,451				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ	15,183,955	85,428	50,484	5,382	34,107
թվում երաշխիքներ	2,798,290				
ակտիվներ	858,551				

**32.2 Հուլայական ռիսկ
Արտադրութի ռիսկ**

Հաշվետու ժամանակաշրջան

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտադրյալ*	II խմբի արտադրյալ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	31,410,598	7,312,950	687,599	39,411,057
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	3,271,295	18,141,301	430,622	21,843,218
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	1,439		-	1,439
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	90,598,433	99,222,857	-	189,821,290
Վաճառքի համար մատչելի արժեքներ	5,930,176	14,112,352	-	20,042,528
Այլն/և մարման ժամկետը պահվող արժեքներ	-	-	-	-
<i>Ընդամենը ակտիվներ</i>	131,211,851	138,789,460	1,118,221	271,119,532
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	47,116,095	61,392,362	438,702	108,947,159
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	54,422,982	68,733,680	1,069,360	124,226,022
Ընդամենը պարտավորություններ	101,539,077	130,126,042	1,508,062	233,173,181
Ջուտ դիրք	29,672,774	8,663,418	(389,841)	37,946,351

Նախորդ ժամանակաշրջան

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտադրյալ*	II խմբի արտադրյալ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	33,472,672	18,830,794	312,340	52,615,806
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	423,654	24,297,660	215,998	24,937,312
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	149,303		-	149,303
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	100,449,138	83,897,853	-	184,346,991
Վաճառքի համար մատչելի արժեքներ	6,055,542	3,151,909	-	9,207,451
Այլն/և մարման ժամկետը պահվող արժեքներ	-	-	-	-
<i>Ընդամենը ակտիվներ</i>	140,550,309	130,178,216	528,338	271,256,863
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	45,648,446	67,144,808	12,399	112,805,653
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	48,320,631	72,514,260	1,116,053	121,950,944
<i>Ընդամենը պարտավորություններ</i>	93,969,077	139,659,068	1,128,452	234,756,597
Ջուտ դիրք	46,581,232	(9,480,852)	(600,114)	36,500,266

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 30.06.15	6,511,577	8,443,733		14,955,310
--	-----------	-----------	--	------------

Տոկոսադրութի ռիսկ

Հողվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
	ՀՀ դրամ %	Արտարժույթ %	ՀՀ դրամ %	Արտարժույթ %
Ավտոմեքենաներ				
Սնացողները ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ. այդ թվում	12.50		8.00	7.00
- միջբանկային վարկեր			8.00	7.02
- միջբանկային ռեպո	12.50			
- միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	17.29	14.06	17.70	13.13
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	13.21	6.47	12.58	5.70
Արժեք և մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ. այդ թվում	10.57	4.81	10.41	4.38
- վարկեր	10.55	4.81	9.27	4.38
- միջբանկային ռեպո	10.69		20.00	
- միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8.50	4.03	8.42	4.32
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

32.3 Իրազմելիության ռիսկ

Հողվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Մարմանը մնացել է					Աճժամկետ	Ընդամենը
	Չաշխատող ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանք և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ավտոմեքենաների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									-
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացողները ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	39,101,057	-	-	-	-	310,000	39,411,057
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	20,799,597	-	258,281	-	-	785,340	21,843,218
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,040,559	18,105,888	4,811,258	9,358,798	55,527,399	93,807,784	6,169,605		189,821,290
վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	-	-	-	176,817	1,789,500	17,159,474		916,737	20,042,528
Այլ պահանջներ									-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	2,040,559	18,105,888	64,711,911	9,535,615	57,575,181	110,967,257	6,169,605	2,012,077	271,118,092
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	22,000,868	5,274,972	23,913,113	57,613,728		144,478	108,947,159
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	37,752,188	14,930,778	40,715,910	29,226,677	1,320,722	279,748	124,226,022
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն					10,529				10,529
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	59,753,056	20,205,749	64,639,553	86,840,404	1,320,722	424,225	233,183,709
Ձևու իրացվելիության մեղքվածք	2,040,559	18,105,888	4,958,855	(10,670,135)	(7,064,372)	24,126,853	4,848,883	1,587,852	37,934,383
Խոտակային իրացվելիության մեղքվածք			25,105,302	14,435,167	7,370,795	31,497,648	36,346,531	37,934,383	

Հողվածի անվանումը	Նախորդ ժամանակաշրջան		Մարմանը մնացել է					Աճժամկետ	Ընդամենը
	Չաշխատող ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանք և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ավտոմեքենաների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									-
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացողները ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	52,305,806	-	-	-	-	310,000	52,615,806
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	16,696,328	2,357,377	4,749,700		949,940	183,967	24,937,312
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,282,595	17,983,079	5,486,502	7,596,974	60,882,923	85,787,771	5,327,147		184,346,991
վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	-	-	-	62,285	460,107	5,698,253	2,166,978	819,828	9,207,451
Այլ պահանջներ									-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	1,282,595	17,983,079	74,488,636	10,016,636	66,092,730	91,486,024	8,444,065	1,313,795	271,107,560
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	6,718,585	4,863,660	25,957,872	75,138,990		126,546	112,805,653
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	36,900,096	12,323,781	43,526,560	25,299,243	3,572,492	328,772	121,950,944
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն									-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	43,618,681	17,187,441	69,484,432	100,438,233	3,572,492	455,318	234,756,597
Ձևու իրացվելիության մեղքվածք	1,282,595	17,983,079	30,869,956	(7,170,805)	(3,391,702)	(8,952,209)	4,871,573	858,477	36,350,963
Խոտակային իրացվելիության մեղքվածք			50,135,630	42,964,825	39,573,122	30,620,913	35,492,486	36,350,963	

Ռիսկի կառավարում

Խնդիր գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համարությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության ամխուսակիցի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Խնդիր նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Խնդիր ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Խնդիր ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է պետությունը և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Խոնքը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգը շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձն հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Խոնքի այլ բաժինների կողմից ըստ ՏՆՕԻՆՆԵՐԻ Խորհրդի հաստատած քաղաքականության: ՌԿԲ կողմից պետությունը, գնահատում և հեջավորվում են ֆինանսական ռիսկերը Խնդիր գործառնական միավորների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Խորհրդը հաստատում է և սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն հատուկ ընթացակարգերի վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը: Ռիսկն ապահովում էրիսկի արտապահանջում և ռիսկի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար:

Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և գործառնական ռիսկը: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

Վարկային ռիսկ

հանք գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը հանքին կրրուսմներ կարող է պատճառել: Վարկային ռիսկը հանք կարևորագույն ռիսկն է այդ պատճառով է հունքն այն առանձնակի ուշադրությանը է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխադրությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք հանք ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտահշվելշային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԿԲ և վարկային սնօրհմության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Խորհրդին, Ուկլերի կոմիտեին և լիապիր գործադիր սնօրենին:

Խումրը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով: Խման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանք կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան և կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունբերության ճյուղերի ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Խորհրդի կողմից:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պրոեցնիչա վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Խումրը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Դանդերիհանրու գործելավերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վեցոցները: Խումրը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի ինքելու կան ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխադրությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Ֆիարթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,

Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շնքները, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարները,

Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը,

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարատևմեկտ ֆինանսավորումը, ինչպես նաև ֆիզիկական անձանց տրամադրվող վարկային գծերը ապահովված են գրավներով: Ի լրումն, վարկային կրրուսըղ նվազագույնի հասցնելու համար Խումրը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխադրությունների արժեգրվման հատկանիշներ են մշակաում:

Վարկեր և փոխադրություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ
Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակտիիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ակառանգալի և թրթային ակտիիտիվները՝ հանքի զրավոր հավաստումներն են հաճախորդների ամուհը, որոնք թույլ են տալիս Երրորդ անձանց գումարներ ստաճալ հանքից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում,՝ ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմանը և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը: Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը: Այս դեպքում, հնարավոր կրրուստների գումարը, որ Խումրը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդիհանրու գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Խումրը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեգրվում և պահուստավորման քաղաքականություն
Վարկերի արժեգրվման գնահատման հիմնական հաստիանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժբախտությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Խումրը արժեգրվման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեգրվման անհատական գնահատում
Խումրը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կան փոխադրության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հարցաքաարելու կարողությունը, ծրագրված հատույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անմեջարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի ամբողջ, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեգրվումից կրրուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաքվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հաճեամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Ինձեպին գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, փիարթեքները և սպաողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխադրությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեգրվման ակմնայտ հատկանիշներ: Արժեգրվումից կրրուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Ինձեպին գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեգրվման գումարը, որը հնարավոր է առաքանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեգրվման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեգրվման կրրուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կրրուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կրրուստն առաջանալու և անհատապես բացախայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեգրվման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակտիիտիվների արժեգրվման գնահատումը և պահուստավորման իրականացվում է նույն կերպ ինչ վարկերինը:

Ժամկետանց, քայց չարժեգրվված վարկեր
Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխադրությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեգրվված չեն:
Հուկայական ռիսկ

Հուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսարդյոցները և արտարժույթի փոխարժեքները: Խումրը ստադանդարտ է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում է վերահսկվում է զգալունության վերլուծությունների օգնությամբ: Խումրը չունի շուկայական ռիսկի զգալի կենտրոնացումներ:

Տոկոսարդյոցի ռիսկ

Տոկոսարդյոցի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսարդյոցների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազրեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի SՇօրենների Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսարդյոցների մեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Արտարժույթի ռիսկ
Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: SՇօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Արտարժույթի ռիսկը վերահսկվում է օգտագործելով VAR մեթոդաղգիան:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է հանքի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ՝ նորով և սթբեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Խումրը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները:

Խումրը պահում է բարձր իրացվելի և սպասվեմտրմանված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանփիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդիստման դեպքում: Խումրը ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Խումրը ԳԳ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 8%-ի և որոշ արտաժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 13-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարներին դեպքում, հաշվի առնելով արեես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Խմքի հետ մասնավորապես:

Ինձքի իրացվելիության կառավարումը պահնջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պահի առկայությունը և վերահսկել հաշվելշային իրացվելիության նորմատիվները կանոնավարային պահանքներին համապատասխան: Խումրը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ԳԳ կենտրոնական բանկի պահանքներին համապատասխան:

33.Կապիտալի համարժեքություն

Խումրը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Խումնքի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Խումրային Վերահսկողություն Բազելյան Դանձնաժողովի, ինչպես նաև ԳԳ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Խումնքի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են հանձնզվել, որ Խումնքի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանքներին, և որ Խումնքը պահպանում է անուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, բարաբալակներում, և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Խումբը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ				
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21,843,218	21,843,218	24,937,312	24,937,312
Հանձնարողներին տրված վարկեր և փոխատուություններ	189,821,290	189,821,290	184,346,991	184,346,991
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	108,947,159	108,947,159	112,805,653	112,805,653
Պարտավորություններ հանձնարողների նկատմամբ	124,226,022	124,226,022	121,950,944	121,950,944

35. «Կամիսատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Կամիսատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում բացակայում է:

36. «Ապաճանաչում»

Ապաճանաչում բացակայում է:

37. «Գրավարդված ակտիվներ»

Գրավարդված ակտիվները բացակայում են:

38. «Ընդունված գրավ»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Գրավի տեսակը		
Այլ արժեքային	2,705,111	2,705,398
Թանկարժեք գաղղել, ոսկու քաղղոն, բանկարժեք քաղղել	7,033,032	8,269,832
Անշարժ գույք և էլեմենտներ միջոցներ	163,135,178	159,299,548
Պարտատիր արտադրանք և ապրանքներ	25,309,282	24,639,369
Պրամական միջոցներ	2,216,678	2,761,712
Այլ գրավ	2,591,354	2,336,621
Ընդամենը	202,990,635	200,012,480

39. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Պարտավորությունների չկատարում/խախտում բացակայում է:

Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

 Հ. Անդրեասյան
 Ա. Զավարյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 20/07/2015թ.